

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.VI.22.147/2008/6.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Fejes Ferenc ügyvéd által képviselt felperesnek a Békyné dr. Hüse Ágnes ügyvéd által képviselt alperes ellen kölcsön megfizetése iránt a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróságnál 9.P.XIX.22.604/2006. számon megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 59.Pf.630.285/2008/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről benyújtott felülvizsgálati és a felperes által benyújtott csatlakozó felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 30 000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási rész költséget.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt leletezés terhével rójon le az iratoknál 7000 (hétezer) forint csatlakozó felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes 1993. június 1. napján 800 000 forintot adott át az alperes részére azzal, hogy azt 1993. december 31. napjáig köteles kamataival együtt visszafizetni. Az alperes a kölcsönt nem fizette vissza, erre tekintettel 1995. augusztus 31. napján egy elismervényt írt alá, amelyben elismerte, hogy a felperestől az 1993. június 1. napján kapott 800 000 forint készpénz kölcsönrel az utána járó 1994. január 1-től, 1995. augusztus 31-ig esedékes 800 000 forint kamat összegével, valamint ugyanezen időre járó 200 000 forint adminisztratív szolgáltatási díj összegével tartozik a felperesnek, összesen tehát 1 800 000 forinttal. Vállalta, hogy a fenti összegű tartozás után havi 2 % kamatot fizet és kijelentette, hogy a tartozás összegét a felperes részére 1995. szeptember 30. napjáig kamatostól visszafizeti.

Az alperes a tartozást nem fizette vissza, ezért a felperes 2000. augusztus 28-án írásbeli felszólítást intézett az alpereshez. Az

alperes a küldeményt a posta igazolása szerint 2000. augusztus 31. napján a levélszekrény útján történő kézbesítéssel megkapta. A felperes még 2000. szeptember 1. napján a tartozás összegére vonatkozóan fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet is előterjesztett, ezt azonban a bíróság elutasította figyelemmel arra, hogy a felperes a hiánypótlási felhívásnak nem tett eleget.

A tartozás ezt követően sem került kifizetésre, ezért a felperes 2005. augusztus 16. napján kelt felszólítással ismét teljesítésre hívta fel az alperest, majd ennek eredménytelensége után 2006. október 4. napján érkezett fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmében kérte az alperes kötelezését 1 800 000 forint, annak 1995. szeptember 1. napjától a kifizetés napjáig járó évi 24 % kamata, valamint a perköltség megfizetésére.

Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban az alperes elévülésre hivatkozással kérte a felperes keresetének elutasítását. Előadta, hogy a felperes által küldött írásbeli felszólítások hozzá nem érkeztek meg.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére tizenöt napon belül 1 300 000 forintot és 1 000 000 forint után 1995. szeptember 1-től a kifizetésig járó évi 24 %-os kamatot, valamint 130 000 forint részperköltséget, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Az alperes elévülési kifogásával összefüggésben azt állapította meg, hogy a 2000. augusztus 28-án küldött felszólítást a postai szolgáltató az alperes levélszekrénye útján kézbesítette, ebből kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a felhívásról az alperes tudomást szerzett volna. Az elévülést megszakító körülményként értékelte, hogy a felperes fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet nyújtott be 2000. augusztus 31-én a bírósághoz. Elfogadta a felperes azon állítását, hogy a hiánypótlásra azért nem került sor, mert az alperes szóbeli ígéretet tett a kölcsön visszafizetésére és további határidőt vállalt. Mivel ezt követően a felperes öt éven belül érvényesítette a követelését, az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes elévülési kifogása nem megalapozott.

Az alperes fellebbezése folytán eljárta másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyta részben eltérő jogi indokolás mellett. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes 1995. augusztus 31-én aláírt elismervénye a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozáselismerő nyilatkozat, így az elismerőt terheli annak bizonyítása, hogy a tartozása nem áll fenn, bírósági úton nem érvényesíthető, vagy a szerződés érvénytelen. Az alperesnek kell tehát azt bizonyítania, hogy a tartozása nem áll fenn, vagy nem olyan összegű, mint ami az elismervényen szerepel.

Az alperes 1995. szeptember 30. napjáig vállalta a tartozás visszafizetését, a követelés tehát 1995. október 1. napjával vált esedékessé, így azt kellett a bíróságnak vizsgálnia, hogy öt éven belül történt-e olyan esemény, amely az elévülés nyugvásának vagy megszakadásának megállapítására alapot adhat. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a keresetlevél vagy a fizetési meghagyás iránti kérelem bírósághoz történő benyújtása önmagában elegendő ugyan az elévülés megszakadásának megállapításához, ugyanakkor csak a szabályosan benyújtott keresetlevélhez, illetve fizetési meghagyás iránti kérelemhez társulhat ez a joghatás. Miután a perbeli esetben a felperes fizetési meghagyás iránti kérelme hiányos volt és a hiányokat a bíróság felhívása ellenére nem pótolta, a beadvány nem váltotta ki az elévülés megszakadását jelentő joghatást. Ugyanakkor a másodfokú bíróság elévülést megszakító tényezőként értékelte a felperes által 2000. augusztus 28-án kelt fizetési felszólítást, amelyet a felperes ajánlott küldeményként két b.-i címre, egy L. utcai és az alperes P. utcai címére is postára adott.

A bíróság szerint a Ptk. 214. §-ában rögzítettek szerint a nyilatkozat hatályosságához az szükséges, hogy a másik félhez a nyilatkozat megérkezzék. A Magyar Posta Zrt. a felperes tudakozványára adott válaszában közölte, hogy az alperes P. utcai címére az alperes nevére feladott ajánlott küldeményt 2000. augusztus 31-én a levélszekrény útján kézbesítette. A postáról szóló akkor hatályos 1992. évi XLV. törvény 20. § (3) bekezdése alapján az ajánlott levélpostai küldemény levélszekrény útján is kézbesíthető volt.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a 2000. augusztus 28-án kelt fizetési felszólítás esetében megállapította, hogy az az ellenérdekű félhez megérkezett, így e felszólítás az elévülést megszakította. Figyelemmel arra, hogy a felperes a 2005. augusztus 16. napján kelt fizetési felszólítással ismét felhívta az alperest a teljesítésre, a bírósági úton történő igényérvényesítés nem minősül elkésztnek, a felperes követelése nem évült el.

A jogerős ítélettel szemben az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben tartalmát tekintve a felperes keresetének elutasítását, illetve szükség esetén mindkét fokon eljáró bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és új eljárásra történő utasítását kérte. A felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a Polgári Törvénykönyvnek az elévülést megszakító tényekre vonatkozó szabályaira és utalt arra a kialakult gyakorlatra, hogy a fizetési felszólításhoz elévülést megszakító joghatás akkor fűződik, ha a felszólítás az ellenérdekű félhez meg is érkezik. Állította, hogy a levélszekrénybe történő kézbesítéssel ez a feltétel nem teljesült.

Álláspontja szerint a felperesnek még a levélszekrény útján történő kézbesítést sem sikerült bizonyítania, azt még kevésbé, hogy a fizetési felszólítást az alperes átvette, arról tudomást szerzett. A felperesnek olyan közlési formát pl. tértivevényes küldeményt kellett volna alkalmaznia, amely egyértelműen igazolja, hogy az alpereshez a jognyilatkozat megérkezett. Az adott időben az alperes és a fia is a P. utcai lakásban lakott életvitelszerűen és mindketten ugyanazt a nevet viselik. A másodfokú bíróság által idézett jogszabályi rendelkezés értelmében az ajánlott levélpostai küldemény levélszekrény útján akkor volt kézbesíthető, ha az első kézbesítési kísérlet eredménytelen volt, a címzett részére a küldemény érkezéséről a szolgáltató értesítést hagyott hátra, és az abban megjelölt időpontban a kézbesítés ismételten sikertelen volt. A 2000. október 10. napján kelt, a felperes által beszerzett postai tudakozvány a fentieket nem igazolta. A másodfokú bíróság tehát jogszabálysértően tulajdonított elévülést megszakító joghatást a felperes által 2000. augusztus 28-án kelt fizetési felszólításnak. Miután a felperes a követelését bírósági úton sem érvényesítette ekkor szabályosan, így a követelése elévült.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben a másodfokú ítélet indokolását támadta. Kérte annak megállapítását, hogy a másodfokú ítélet indokolásában foglaltakkal szemben a 2000. szeptember 1-én benyújtott fizetési meghagyás az elévülést megszakította. Utalt arra, hogy az általa benyújtott fizetési meghagyást elutasító végzés nem került kiadásra, így tartalmilag az elévülés 2000. szeptember 1-én megszakadt és a fizetési meghagyásra tekintettel nyugszik.

Egyebekben ellenkérelmében a másodfokú ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem, illetve a csatlakozó felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a 2000. augusztus 28-án kelt felszólító levelet nem kapta kézhez annak ellenére, hogy a postai tudakozvány szerint azt a P. utcai lakásán a levélszekrényébe helyezték el. Az alperes előbb azzal védekezett, hogy az ajánlott levelet a felperes a tudakozvány szerint nem a lakóhelyére küldte meg, a periratokból azonban megállapítható volt, hogy a felperes jogi képviselője útján a felszólító levelet az alperes jelenleg is fennálló lakóhelyére, a P. utcai címre és az L. utcai címre külön-külön megküldte. A felperes által csatolt és a posta által 2000. október 10-én kiállított postai igazolás azt tartalmazza, hogy 2000. augusztus 31. napján az ajánlott levél a levélszekrény útján kézbesítésre került. A tudakozvány tartalma alapján megállapítható, hogy a

feladás és a kézbesítés között több nap állt a posta rendelkezésére, így joggal feltételezhető, hogy a posta a reá vonatkozó törvény 20. § (3) bekezdésében foglaltak szerint hajtotta végre a kézbesítést.

Az alperes alappal hivatkozik arra, hogy a fizetési felszólítás olyan címzett jognyilatkozat, amelynek hatályosságához szükséges, hogy az a címzethez megérkezzen. A kialakult bírói gyakorlat szerint, ha a felek között vitás az, hogy a fizetési felszólítás megérkezett-e, akkor nemcsak a postára adás tényét, hanem azt is bizonyítani kell, hogy a posta a küldeményt a címzettnek kézbesítette. A kialakult bírói gyakorlat ennek igazolására megfelelőnek minősíti a postai tudakozvány csatolását (hasonló álláspontot foglalt el a BH.1983.164. számú jogesetben a Legfelsőbb Bíróság). Ez a jelen ügyben megtörtént.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az alperes 2000. augusztus 31-én a felperes fizetési felszólítását megkapta, így a felperes felszólítása az elévülést megszakította.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésében a bírósághoz 2000. szeptember 1-én benyújtott fizetési meghagyásának az elévülést megszakító joghatását kérte megállapítani a másodfokú ítélet indokolásában foglaltakkal szemben. Ebben a körben a Legfelsőbb Bíróság maradéktalanul egyetért a másodfokú bíróság által kifejtettekkel azzal, hogy ebben a kérdésben a bírói gyakorlat teljesen egyértelmű.

A kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme sem vezetett eredményre, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperest, hogy fizesse meg a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült rész költségeit. Ennek összegét a Legfelsőbb Bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése figyelembevételével határozta meg.

A felperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében illetéket nem rótt le és azt a bíróság nem utasította el, ezért a Legfelsőbb Bíróság az illetékekről szóló többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 74. § (2) bekezdés alapján a felperest kötelezte, hogy leletezés terhével rója le az iratoknál a le nem rótt csatlakozó felülvizsgálati eljárási illetéket (Itv. 50. § (3) bekezdés).

, 2009. június 16.

*Dr. Kollár Márta sk. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet sk.
előadó bíró, dr. Wellmann György sk. bíró.*